

gondozásba. Betonjárdákat, lépcsőket építettek, 1959—60-ban pedig bevezették a villanyt. A barlang előtt 3 holdnyi területen csónakázó tavat és 30 személyes turistaszállást létesítettek.

A barlang idegenforgalmának ugrásszerű növekedését a mellékelt összeállítás szemléltetően mutatja. 1960-ban a látogatók száma (26 787 fő) megközelítette a másik dunántúli barlang, a tapolcai Tavas-barlang idegenforgalmát.

Der Fremdenverkehr der ungarischen Höhlen in den letzten 10 Jahren

Von Balázs Dénes

Der Besuch der für Fremdenverkehrszwecke ausgebauten Höhlen steigt von Jahr zu Jahr. Die auch im Ausland bekannte Aggteleker Baradla-Höhle, wurde im Jahre

1960. von 108 000 Besucher besucht, und von dieser Zahl waren 8000 Ausländer. Einen enormen Erfolg hat das neben Miskolc eingerichtete Höhlen-Bad, das sich im vergangenen Jahr 97 715 Personen besuchten.

Интуризм в венгерских пещерах за прошедших 10 лет

Балаж Денеш

Посещаемость венгерских пещер, оборудованных для целей интуризма из года в год бурно растет. Хорошо известную за рубежом аггтелекскую пещеру „Барадла” посетило в 1960 году 108 000 человек, в том числе: 8000 иностранцев. Огромный успех имеет созданная в 1959 году около г. Мишкольц пещерный курорт, на котором в прошлом году побывало 97 715 человек.

A magyar barlangkutatás időszakos kiadványai 1945. előtt

Dr. Bertalan Károly

A Magyarhoni Földtani Társulat 1910-ben megalakult Barlangkutató Bizottsága fennállásának három éve alatt eredményeit a *Földtani Közlöny* külön rovatában tette közzé „Közlemények a Magyarhoni Földtani Társulat Barlangkutató Bizottságából” címen, melyek három év alatt 13 alkalommal jelentek meg, összesen 105 oldal terjedelemben.

A bizottság 1913-ban szakosztállyá alakult át és ekkor indította meg önálló kétnyelvű folyóiratát „*Barlangkutatás — Höhlenforschung*” címen, mely a pénzügyi nehézségek miatti kényszerű szüneteléstől eltekintve egészen 1944-ig életben volt. Ez alatt a 32 esztendő alatt összesen 17 évfolyama jelent meg, az összevonások következtében csak 13 kötetben. Az előirányzott évi négy füzet kiadását csak az első két évben sikerült megvalósítani, később egyre gyakrabban került sor egy-két szám, később valamennyi szám, végül pedig több évfolyam összevonására. sőt 1927. és 1938. között teljesen szünetelt a megjelenése. Így mindössze 27 füzet jelent meg belőle, összesen 2375 oldal terjedelemben. Az akkori idők barlangkutatási irányzatának megfelelően domináltak benne az ásatásos barlangkutatás eredményeit ismertető ősrégészeti és őslénytani tárgyú cikkek, akárcsak a *Földtani Közlöny* külön rovatában is.

Az 1926-ban alakult önálló Magyar Barlangkutató Társulat a szélesebb rétegek érdeklődésének felkeltése és kielégítése céljából „*Barlangvilág*” címen népszerű barlangtani folyóiratot indított, melyet eredetileg negyedévenkénti megjelenésűnek terveztek,

azonban ezt a kitűzött célt fennállásának 18 éve alatt (1926—1943) egyetlen egyszer sem sikerült megvalósítani. Evi 3 füzet is csak három alkalommal (1933, 1934. és 1939-ben) jelent meg belőle. Az 1927. és 1931. közötti években ez a folyóirat is teljesen szünetelt. Ebben az időben a Társulat az egyéb folyóiratokban (Turisták Lapja, A Természet stb.) elhelyezett barlangi tárgyú cikkek különlenyomataival igyekezett tagságát kárpótolni. Magából a *Barlangvilágból* 13 évfolyam jelent meg 27 füzetben, 908 oldalt kitevő terjedelemben. 1938. óta németnyelvű kivonatokat is közölt. Utolsó száma 1943 decemberében látott napvilágot. A *Barlangvilág* cikkei nagyobb változatosságot mutatnak részben újabb kutatási irányok fellendülése, részben pedig turistairók megszólaltatása révén. Idővel a *Barlangvilág* a *Barlangkutatás* számos rovatának átvétele révén utóbbit tehermentesítette a kisebb jelentőségű anyag közlésétől, minek következtében a „*Barlangkutatás*” utolsó számai már szinte kötetlen monográfiasorozattá váltak, ha ez címében nem is jutott kifejezésre. 1938-tól kezdve azonban a *Barlangkutatás* már csak ritka megjelenése és rendszertelen számozása miatt is elvesztette folyóirat-jellegét.

Érdekesnek ígérkezik a magyar barlangkutatás első fénykorából származó periodikák cikkanyagának áttekintése tárgykörök szerinti megoszlásban: (táblázat a 49. oldalon).

Végezetül abból a célból, hogy a meglévő sorozatok teljessége ellenőrizhető legyen, felsorolom két nagymultú folyóiratunk valamennyi számát, zárójelben feltüntetve az

Tárgykör	Közlemények 1910—1912	Barlangkutatás		Barlangvilág 1926—1943
		1913—27	1938—44	
Célkitűzés, megnyitó	2	8	—	1
Nekrológ	—	6	—	4
Archaeológia	4	18	—	12
Ősembertan	3	5	—	5
Paleontológia	—	28	1	24
(Ásatásos barlangkutatás összesen)	(7)	(51)	(1)	(41)
Biológia	—	8	—	3
Genetika-morfológia	—	2	1	3
Foszfátkutatás	—	2	—	2
Egyes bg-ok ismertetése	1	12	1	8
Barlangvidékek ismertetése	4	8	3	6
Módszertan	—	5	—	5
Barlangkutatás tört.	—	7	—	7
Szervezeti ügyek	8	26	—	184
Ismertetések	—	56	—	23
Bibliográfia	—	7	—	5
Vegyes	—	8	—	1

egy rész után a szerkesztésre vonatkozó adatokat is, bár köztudomású, hogy mindkét folyóirat szerkesztésének gondja lényegében dr. Kadić Ottokár vállain nyugodott. A megjelent számok:

Barlangkutatás: I. 1., 2., 3., 4. (1913); II. 1., 2., 3., 4. (1914); III. 1., 2., 3—4. (1915); IV. 1. (Szerk.: Lenhossék Mihály közreműködésével Kadić Ottokár) 2., 3—4. (1916); V. 1., 2., 3—4. (1917); VI. 1—4. (1918); (Kormos Tivadar közreműködésével Kadić Ottokár); VII. 1—4. (1919); VIII. 1—4. (1920) (Kadić Ottokár és Vogl Viktor); IX. 1—4. (1921) (Kadić Ottokár közreműködésével Ferenczi István); X—XIII. 1—4. (1922—1925) (Vigh Gyula); XIV—XV. 1—4. (1926—1927); XVI. 1. (1938), 2. (1940), 3. (1943); XVII. 1. (1944) (Kadić Ottokár).

Barlangvilág: I. 1—4. (1926. megj. 1927-ben); II. 1—2., 3—4. (1932); III. 1., 2., 3—4. (1933); IV. 1., 2., 3—4. (1934); V. 1—2., 3—4. (1935); VI. 1—2., 3—4. (1936); VII. 1—2., 3—4. (1937); VIII. 1—2., 3—4. (1938); IX. 1—2., 3., (1939) 4. (1940); X. 1—2., 3—4. (1940); XI. 1—4. (1941); XII. 1—2., 3—4. (1942); XIII. 1—2., 3—4. (1943) (Szerkesztette végig dr. Kadić Ottokár).

Die Periodika der ungarischen Höhlenforschung vor 1945

Von dr. Bertalan Károly

Die Erfolge der im Jahre 1910 begonnenen organisierten ungarischen Höhlenforschung sind anfangs in den *Geologischen Mitteilungen*, in einem Sonderabschnitt in ungarischer und deutscher Sprache bis 1913 erschienen, als dann ein selbstständiges, wissenschaftliches Höhlenkunde-Fachblatt er-

schien, mit dem Titel *Barlangkutatás* (Höhlenforschung).

Dieses Blatt hat hauptsächlich die archäologischen und wirbelpaleontologischen Erfolge der Ausgrabungs-Höhlenforschungen ebenfalls in zwei Sprachen, bekanntgegeben. Ab 1926 ist parallel mit diesem Blatt die populäre Zeitschrift für Höhlenkunde *Barlangvilág* (Höhlenwelt) mit abwechslungsreichen Inhalt erschienen.

Die Zeitschrift *Barlangkutatás* (Höhlenforschung) ist in den Jahren von 1928 bis 1937, und die Zeitschrift *Barlangvilág* ist in den Jahren von 1928 bis 1931 nicht erschienen. Die erschienenen Nummern sind am Ende des ungarischen Textes zu finden. (In Klammern der Name des Redakteurs.)

Периодические издания венгерского исследования пещер до 1945 г.

Д-р Берталан Каро́лы

Сообщения о результатах организованного исследования пещер, начатого в 1910 году, в начале появлялись в особой рубрике „Фельдтани Кээлень“ (Геологические сообщения) на венгерском и немецком языках вплоть до 1913 г., когда началось издание самостоятельного научного спецжурнала о пещерах, под заглавием „Барланкутаташ“ („Исследование пещер“). Он сообщал главным образом первобытные археологические и позвоночно-палеонтологические результаты раскопочных исследований пещер, также на двух языках. С 1926 года параллельно с ним появляется популярный журнал о пещерах под заглавием „Барлангвилаг“ (Мир пещер) с разнообразным содержанием.